

Digitalisering van de omgevingsvisie

Verslag van het webinar op 28 september 2021

Dinsdag 28 september 2021 organiseerden Aan de slag met de Omgevingswet en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een webinar over digitalisering van de omgevingsvisie.

Een omgevingsvisie is een samenhangend strategisch plan over de fysieke leefomgeving. Het [Rijk](#), de [provincie](#) en de [gemeente](#) stellen elk een omgevingsvisie op voor hun eigen grondgebied. Deze visie moeten zij publiceren in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Deze digitale aansluiting gaat niet automatisch. In het webinar [Digitalisering omgevingsvisie](#) leggen we uit wat u als overheid moet doen om zo'n aansluiting voor elkaar te krijgen. Als dat lukt is de omgevingsvisie straks in het DSO onder andere via het Omgevingsloket terug te vinden.

Annoteren

annoteren ¹ werkw.
УПРАВЛЕНИЕ [аннотировать]
Виноградник: аннотирован (версия еркер)
Виноградник: heeft geannoteerd (voordeel)

1) voorzien van verklarende aantekeningen
Voorbeeld: 'een tekst annoteren'

2) kenmerkende informatie toevoegen (aan iets)
Voorbeeld: 'woorden automatisch annoteren met de woordsoort'
Synoniem: verrijken

© Kernerman Dictionaries.
In de context van het DSO is het informatie toevoegen die een raadpleger helpt met het vinden of begrijpen van informatie.

Wij onderscheiden twee soorten annotaties:
1) (vrije) Tekstannotaties
2) Locatiegeboden annotaties

Home Vergunningcheck Aanvragen **Regels op de kaart** Mijn Omgevingsloket

< Terug Coördinaten Help < >

Coördinaten
Coördinaten volgen Rijksinformatie.nl

Documenten met regels
Wilt u een volledig overzicht van alle regels die gelden op deze locatie?
Bekijk documenten met regels >

Zoek op thema
Wilt u regels en beleid zoeken rond een bepaald thema?

Bodem Bouwerken Energie en natuurlijke hulpbronnen Infrastructuur

Toon alle thema's v

Gebiedsinfo
Wilt u weten of er beperkingen, omgevingsnormen of andere belangrijke regels gelden?
Bekijk gebieden met regels >

Introductie

Na een korte herhaling van het belang van de omgevingsvisie (voornamelijk een integrale kijk op de leefomgeving) en de [basisinformatie over het kerninstrument](#) volgde een toelichting op het DSO. De 4 overheden zorgen samen dat de informatie in het digitale systeem komt. De overheidspublicaties van deze overheden zijn straks terug te vinden in het DSO. Hiermee werken we aan de gedachte van 1 overheid. De doelstelling van een werkend stelsel is dat overheden, via hun leveranciers, kunnen aansluiten op het digitale systeem en daarmee kunnen werken.

Standaarden en annoteren: wat kan wel en wat niet?

In het DSO komen verschillende informatiebronnen samen. Denk hierbij aan omgevingsplannen, omgevingsverordeningen, omgevingsvisies en programma's. Om die op elkaar aan te laten sluiten, hebben overheden [Digikoppelingen](#) nodig. Dit zijn standaarden zoals het Toepassingsprofiel omgevingsdocumenten (TPOD). Met deze TPOD komt een document ook officieel in de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) en in het omgevingsloket.

Om informatie in het DSO gemakkelijk terug te vinden worden gegevens aan (onderdelen van) omgevingsdocumenten en regelingen toegevoegd of gemarkeerd zodat ze machineleesbaar worden. Dit heet [annoteren](#).

Er zijn 2 manieren om teksten via annotatie te ontsluiten:

- **Annoteren van vrije tekst**
Het is belangrijk dat beleidsmakers en tekstschrijvers bij het opstellen van de omgevingsvisie letten op de randvoorwaarden van het DSO. Er is vrijheid in het kiezen van eigen tekstopbouw. Overheden zorgen zelf voor annotatie van de teksten in de omgevingsvisie. Dit gebeurt door tekstpassages, alinea's, paragrafen of hoofdstukken te verbinden aan een thema's, hoofdlijnen en verwijzingen naar andere besluiten. Maar kop- en voetteksten kunnen niet in het DSO overgenomen worden. En mocht u willen werken met sfeerbeelden en zoekgebieden, dan kunt u in het tekstgedeelte het beste een afbeelding uploaden.
- **Locatiegebonden annotatie**
Naast annotatie van vrije tekst is het mogelijk om teksten te verbinden aan een geografische locatie op de kaart.

Lessen uit Leiden en provincie Utrecht

Zowel Leiden als Utrecht koos vanaf de start voor een nauwe samenwerking tussen DSO-deskundigen, GIS (geografisch-informatiesysteem)-experts, juristen en beleidsmedewerkers. Dat bleek nuttig, want de wens om een inspirerende omgevingsvisie met sfeerbeelden te maken schuurt met de mogelijkheden in het DSO die gericht zijn op structuur. Beide overheden gaven aan dat u daar beter in een vroeg stadium samen een oplossing voor kunt zoeken. Want de look-and-feel van uw omgevingsvisie wordt door het gebruik van het DSO anders dan u bij de analoge papieren varianten gewend bent.

Ondanks de ruime ervaring die provincie Utrecht heeft met digitalisering en Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (IMRO)-standaarden, was het een hele uitdaging om met het DSO te werken. In Leiden werd geconstateerd dat de capaciteit om GIS-objecten te maken ontbreekt.

De belangrijkste lessen die gedeeld worden, zijn:

- De TPOD-standaard is echt nodig als u een omgevingsvisie in het DSO op de kaart wilt weergeven.
- Een digitale manier van denken is anders en vergt van begin af aan aandacht.

Externe websites na 1 juli 2022

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 juli 2022) moet de omgevingsvisie in het DSO gebracht worden. Let daarbij op: een externe website kan niet direct aan het DSO gekoppeld worden, want er is een Digikoppeling nodig die in dit systeem past. Wel is het mogelijk om in de tekststructuur een link naar een website op te nemen.

Werkplaats Geonovum

Zowel gemeente Leiden als provincie Utrecht neemt deel aan de werkplaats digitalisering omgevingsvisie. Beide overheden bevelen deelname aan, omdat de werkplaats de juiste mensen binnen organisaties helpt bij het werken aan een andere manier van denken. Ook is er een werkplaats speciaal voor programma's en TPOD. Interesse? Meld u dan aan door te mailen naar tpodagenda@geonovum.nl.

Tot slot

Met meer dan 60 deelnemende informatiemanagers, beleidsmakers en programmaleiders was het een geslaagd webinar te noemen. Duidelijk was dat veel provincies en gemeenten nog (digitaal) werk te verzetten hebben en digitalisering daarbij nog aandacht vereist. Het gebruiken van de toepassingsprofielen vraagt om heldere tekststructuren. Deze structuren helpen bij het opstellen van de tekst en bij het koppelen van tekst aan geografische locaties.

Voor het programma Aan de slag met de Omgevingswet was dit de laatste in een reeks webinars over de omgevingsvisie. [Op de website van Aan de slag kunt u dit webinar en de eerdere webinars](#) terugkijken. U vindt daar ook de presentaties die bij de webinars zijn gebruikt.

Benieuwd naar hoe het DSO werkt? Woon dan een [klikdemo](#) bij van het programma Aan de slag met de Omgevingswet.

Kijk op [Informatiepunt Leefomgeving](#) voor informatie over digitalisering van de omgevingsvisie.